Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Aan De minister van VWS Deadline: 01-09-2026

6/9/26

[redacted]

Nota actief openbaar
Ja

Directoraat Generaal Volksgezondheid
Directie Publieke Gezondheid

Opgesteld door

[redacted]

nota

TER BESLISSING

het bericht dat in kwetsbare wijken een grotere kans is op babysterfte en complicaties bij zwangerschappen

Datum
24 augustus 2026

Kenmerk
4420305-1100090-PG

Bijlage(n)
0

1. Aanleiding

Kamerleden Dijk en Dobbe (beiden SP) hebben Kamervragen gesteld n.a.v. berichtgeving over een onderzoek van Erasmus MC en TU Delft. Uit dit onderzoek blijkt dat geboorte-uitkomsten in sommige wijken binnen het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid (NPLV) slechter zijn dan in wijken die geen onderdeel zijn van het NPLV. Het onderzoek toont aan dat baby's in deze 20 stedelijke focusgebieden vaker te vroeg geboren worden, een te laag geboortegewicht hebben en vaker overlijden rond de geboorte.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd om akkoord te gaan met bijgevoegde beantwoording van de gestelde Kamervragen, deze te ondertekenen en naar de Tweede Kamer te sturen. De Kamervragen zijn niet binnen de gebruikelijke termijn beantwoord. Er is hierover een uitstelbrief aan de Tweede Kamer gestuurd.

Naast dit verzoek heeft Kamerlid Dijk (SP) u, de minister van VRO en de minister van SZW gevraagd om een kabinetsreactie over hetzelfde onderzoek. Deze Kamervragen zijn alleen aan u gericht. Het advies is om de antwoorden op deze Kamervragen en de kabinetsreactie tegelijkertijd te verzenden, aangezien beide stukken betrekking hebben op hetzelfde onderzoek. De kabinetsreactie wordt via een aparte nota aan u voorgelegd.

3. Kernpunten

Het betreffende onderzoek van Erasmus MC en TU Delft toont aan dat baby's in NPLV-gebieden vaker te vroeg geboren worden, een laag geboortegewicht hebben en vaker overlijden rond de geboorte Kabinetsreactie NPLV. Het is aannemelijk dat de uitdagingen in leefbaarheid en veiligheid in deze wijken hierbij een rol in spelen. Hoe dat precies komt, moet verder onderzocht worden. Het onderzoek is onderdeel van een breder onderzoek naar de invloed van woon- en leefomgeving op de preconceptionele gezondheid, zwangerschap en de gezondheid en cognitieve ontwikkeling in de eerste vier jaren van pasgeborenen en jonge kinderen en wordt gefinancierd door het ministerie van VRO.

In de bijgevoegde beantwoording geeft u aan dat u de zorgelijke bevindingen van het onderzoek onderkent en benadrukt u het belang van een gezonde en

kansrijke start voor ieder kind als basis voor latere gezondheid en welzijn. U geeft aan wat de inzet van het kabinet is om de gezondheidsachterstanden in de NPLV-gebieden aan te pakken. Deze maatregelen zijn gericht op een domein overstijgende aanpak, met maatregelen zoals het AZWA en de bijbehorende SPUK, de aanpak Kansrijke Start, de SPUK 'Kansrijke wijk' en energiearmoedebestrijding.

In de Kamervragen is ook specifiek aandacht voor de ontwikkelingen in de kraamzorg en de implicaties hiervan voor de NPLV-gebieden. In het antwoord erkent u de problemen in de kraamzorgsector en maatregelen die u neemt om de beschikbaarheid van kraamzorg voor kwetsbare gezinnen te waarborgen. De laatste vraag gaat over de acute verloskundeafdeling in Heerlen en de gevolgen hiervan voor geboorte-uitkomsten van baby's die in Heerlen-Noord worden geboren. U geeft aan dat u inzet op de borging van de beschikbaarheid van acute verloskundige zorg in de regio en dat u plan komt dat in de tweede helft van 2026 aan de Tweede Kamer wordt voorgelegd.

4. Toelichting

a. *Financieel-economische gevolgen, arbeidsmarkteffecten en regeldrukeffecten*
N.v.t.

b. *Juridische aspecten*
N.v.t.

c. *Politieke en maatschappelijke context*
De uitkomsten van het onderzoek hebben in verschillende media aandacht gekregen (NOS, NRC). De uitkomsten van het onderzoek raken ook aan actuele maatschappelijke debatten over kansengelijkheid, armoede en gezondheidsverschillen en de ontwikkeling in de kraamzorg en de acute zorg. In de Tweede Kamer is er brede aandacht voor deze thema's. In het coalitieakkoord 'Aan de slag' is afgesproken om het NPLV door te zetten tot 2035 en extra middelen beschikbaar te stellen voor Kansrijke Start. Daarnaast is er draagvlak bij veldpartijen, zoals gemeenten, zorgverleners en maatschappelijke organisaties, voor een integrale aanpak. De lokaal allianties binnen het NPLV hebben uitvoeringsplannen opgesteld waarin zij ook aandacht besteden aan de aanpak van gezondheidsachterstanden.

5. Afstemming

De antwoorden op de Kamervragen zijn afgestemd het ministerie van VRO en SZW (1 t/m 3). De antwoorden op de vragen 4 en 5 zijn inhoudelijk afgestemd met de directie Curatieve Zorg van VWS.

6. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

a. *Motivering*
Tot personen herleidbare gegevens zijn onleesbaar gemaakt vanwege bescherming van de persoonlijke levenssfeer.